Л. П. Черкаська
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава
chelp9@ukr.net

ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК КОМПОНЕНТ ПРАКТИКО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ

Однією з актуальних проблем сучасної освіти є незадоволеність роботодавців якістю практичної підготовки молодих фахівців. Випускники закладів вищої освіти, отримуючи ґрунтовну теоретичну підготовку, часто не мають достатніх професійних навичок для того, щоб одразу з початком своєї трудової діяльності ефективно та якісно працювати на робочих місцях. Окрім необхідності набуття та удосконалення початківцями практичних умінь, їм також варто зосередитися на професійній і соціальній адаптації до виконання повсякденної, фахової роботи, розвитку відповідального ставлення до процесу та результатів власної діяльності та формування умінь працювати в учнівському колективі, налагоджувати продуктивну комунікацію з колегами.

З 2019 року в Україні спочатку на рівні пілотування, а згодом і системно у закладах вищої та фахової передвищої освіти впроваджується дуальне навчання, що відповідно до Закону України «Про освіту» є однією з основних форм її здобуття.

Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти [1].

На сьогодні в Україні створена відповідна законодавча база, що уможливлює та унормовує впровадження дуальної форми здобуття освіти.

Освітня галузь є перспективним майданчиком для успішної та цілеспрямованої реалізації дуального навчання, адже якість підготовки вчителів багато в чому визначає майбуття підростаючого покоління та суспільства в цілому.

Забезпечення належної практичної підготовки здобувачів вищої освіти у педагогічних вишах, зокрема і навчання майбутніх учителів математики, здійснюється, зокрема, через опанування ними комплексу фахово орієнтованих дисциплін (методики навчання математики, технологій навчання математики тощо), проходження виробничих педагогічних практик, проведення експериментальних досліджень у межах підготовки кваліфікаційних робіт тощо. Проте, з огляду на системне реформування освіти (упровадження концепції Нової української школи, перехід до старшої профільної школи), потреби в увідповідненні вимог до професійних компетентностей учителів та набутих компетентностей випускників закладів вищої педагогічної освіти, упровадження дуальної форми навчання у практику роботи педагогічних вишів є актуальним та необхідним.

Майбутні вчителі математики, поєднуючи навчання в університеті та на робочому місці, мають змогу:

- формувати загальні та фахові компетентності зі спеціальності відповідно до освітньої програми, робочих програм навчальних дисциплін, окремих модулів, програм практики;
- опановувати зміст освітніх компонентів (чи їх окремих розділів) під керівництвом вчителів-практиків;
- набувати професійних навичок, повністю занурюючись в освітній процес у закладі загальної середньої освіти;

- переймати кращий досвід вчителів-наставників, ознайомлюватися з їх педагогічними здобутками, особистими наробками у викладанні математики, авторськими методиками та освітніми технологіями, спостерігати використання традиційних та інноваційних методів навчання, долучатися до розробки та упровадження різноманітних засобів навчання;
- виявляти змістові особливості шкільного курсу математики з подальшим плануванням навчального процесу з урахуванням його специфіки, прогнозувати можливі труднощі учнів та розробляти відповідний дидактичний та методичний інструментарій для їх нівелювання;
- моделювати, реалізовувати та аналізувати різноманітні педагогічні ситуації, робити обґрунтовані висновки щодо доцільності та ефективності використання тих чи інших методів, форм та засобів навчання, виявляти методичні маркери доцільності їх вибору;
- формувати вміння налагоджувати особисту та професійну комунікацію з колегами, долучатися до організації навчально-виховних заходів, що проводяться у закладі та за його межами (математичні змагання, конкурси, предметні олімпіади тощо);
- користуватися необхідними ресурсами, доступ до яких може надати заклад освіти (технічні, інформаційні тощо);
- підвищити власну конкурентоспроможність на ринку праці;
- гарантовано отримати перше робоче місце, що суттєво полегшить процес працевлаштування після завершення навчання у виші;
- отримувати заробітну платню, що сприятиме фінансовій незалежності.

Натомість педагогічний виш, тісно співпрацюючи із закладами, де навчаються здобувачі освіти за дуальною формою, «отримує» стейкхолдерів, які безпосередньо зацікавлені у забезпеченні ґрунтовної теоретичної та дієвої практичної підготовки здобувачів за даною освітньою програмою. Результатом такої взаємовигідної роботи стане удосконалення освітніх програм, в яких би адекватно та оперативно ураховувалися тенденції реформування освітньої галузі та вносилися відповідні зміни.

Відтак, плідна співпраця закладів вищої педагогічної та загальної середньої освіти у контексті реалізації дуального навчання є одним з перспективних напрямків употужнення фахової підготовки майбутніх учителів математики, піднесення її на якісно новий рівень.

Література

1. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 20.11.2024).

Анотація. Черкаська Л. П. Дуальна освіта як компонент практико орієнтованого навчання майбутніх учителів математики. *Упровадження дуального навчання здобувачів вищої освіти у педагогічних вишах є одним з напрямків посилення практичної підготовки майбутніх учителів математики.*

Ключові слова: *дуальна освіта, навчання математики, вища педагогічна освіта, здобувачі вищої освіти.*

Summary. Cherkaska Lyubov. Dual awareness as a component of the practice-oriented education of future mathematics teachers. *Improving the dual training of educational leaders in higher education is one of the ways to strengthen the practical training of future mathematics teachers.*

Key words: *dual education, knowledge of mathematics, general pedagogical education, educational development*.